

Szczecin, dnia 08 grudnia 2014 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOPN-ON.6201.30.2014.AR

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) informuję o możliwości zapoznania się z projektem zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Głębokie”.

Przedmiotowy projekt stanowi załącznik do niniejszego obwieszczenia.

Uwagi i propozycje do treści projektu składać można w terminie **do dnia 12 stycznia 2015 r.** pisemnie na adres: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Teofila Firlika 20, 71-637 Szczecin, faxem na nr: 91 4305 201 lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres sekretariat.szczecin@rdos.gov.pl (z podaniem tytułu wiadomości – „zadania ochronne dla rezerwatu Jezioro Głębokie”) bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262).

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Informuję jednocześnie, iż odpowiedź na wszystkie wniesione uwagi i wnioski udzielona zostanie w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, dlatego też nie będą udzielane żadne inne indywidualne odpowiedzi autorom uwag i wniosków. Powyższe obwieszczenie wydane zostanie do dnia 13 lutego 2015 r.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie

Grzegorz Kubiak

Załącznik do obwieszczenia Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2014 r., znak: WOPN-ON.6201.30.2014.AR.

**Projekt zarządzenia Nr /2014
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 2014 r.**

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Głębokie”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje.

§ 1. 1. Ustanawia się zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Jezioro Głębokie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

2. Zadania ochronne, o których mowa w ust. 1 obowiązują przez pięć lat.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określone zostały w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań określony został w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 5. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

¹ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628, poz. 842, M.P. z 2014 r. poz. 835 i z 2014 r. poz. 805, poz. 850 i poz. 1002.

**Załącznik nr 1 do projektu zarządzenia Nr /2014
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 2014 r.**

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Zmiany w składzie flory i szaty roślinnej rezerwatu wywoływane procesami naturalnymi (wzrostem trofii wód jeziora związanym z dopływem biogenów).	Całkowita eliminacja nie jest możliwa do realizacji w granicach rezerwatu. Częściowe ograniczenie zagrożenia w graniach rezerwatu polegające na realizacji działań ochrony czynnej, w tym mechanicznym usuwaniu płatów pałki wąskolistnej i szuwaru trzcinowego oraz części płatów wywłócznika skrętolętego. Realizacja prac melioracyjnych oraz cięć i prac pielęgnacyjnych w strefie buforowej rezerwatu, tj. wydzieleniach 154a, 155a, d, f, 174c, d, l, m² w sposób uniemożliwiający przyspieszony i wzmożony powierzchniowy spływ ładunku materii organicznej do jeziora. Regularny monitoring występowania w rezerwacie rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin związanych ze zbiorowiskami charakterystycznymi dla jezior lobeliowych.
2.	Zmiany w składzie flory i szaty roślinnej rezerwatu (wzrost trofii wód jeziora związany z dopływem biogenów) na skutek antropopresji, w tym kłusownictwa (zanęcania przy amatorskim połowie ryb i zaśmiecania obiektu), rekreacyjnym wykorzystywaniem zbiornika i zaśmiecaniem obiektu przez turystów oraz spływem zanieczyszczeń z parkingu przy drodze krajowej nr 25 relacji Biały Bór – Bobolice.	Częściowe ograniczenie zagrożenia w graniach rezerwatu polegające na: • prawidłowym oznakowaniu rezerwatu oraz utrzymaniu jego sprawności technicznej (konserwacji), • realizacji działań ochrony czynnej, w tym regularnego usuwania zaśmieceń z obszaru rezerwatu, • wzmożonej kontroli służb ochrony przyrody oraz zarządców terenu w zakresie przestrzegania zakazów obowiązujących w obiekcie. Częściowe ograniczenie zagrożenia poza rezerwatu polegające na: • edukacji społeczności lokalnej w zakresie wartości i potrzeb ochrony przyrody rezerwatu, • docelowym przeniesieniu parkingu przy drodze krajowej nr 25 i zrekultywowaniu dotychczasowego miejsca jego lokalizacji.

² Nadleśnictwa Miastko według Planu Urządzenia Lasu Na lata 2007-2016.

**Załącznik nr 2 do projektu zarządzenia Nr /2014
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 2014 r.**

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań oraz opis czynnej ochrony gatunków roślin.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Mechaniczne usunięcie płatów pałki wąskolistnej <i>Typhaetum angustifoliae</i> i szuwaru trzcinowego <i>Phragmitetum australis</i> .	Wyrwanie i koszenie każdego roku, najlepiej od momentu zakwitnięcia roślin, przed wytworzeniem owoców i nasion i nim nastąpi rozsiewanie - od końca lipca 2016 r. przez kolejne lata, aż do zaniku fitocenozy.	Cały obszar rezerwatu ³ .
2.	Ograniczenie produkcji biomasy w plosie jeziora poprzez mechaniczne usunięcie w części płatów wywłócznika skrętoległego <i>Myriophylletum alternifolii</i> i wywiezienie biomasy poza obszar rezerwatu.	Od połowy sierpnia 2016 r. przez kolejne lata, aż do uwolnienia 50% obszaru akwenu z roślinności ⁴ .	Cały obszar rezerwatu.
3.	Regularna kontrola służb ochrony przyrody, mechaniczna rozbiórka i usunięcie nielegalnych elementów infrastruktury (pomostów i kładek) w strefie brzegowej jeziora – w terminach i z częstotliwością zależnymi od potrzeb.		Działka ewidencyjna nr 355 obręb Sępólno Małe.
4.	Monitoring: • populacji wybranych gatunków roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych, • stanu zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla jeziora lobeliowego, • ekspansji płatów pałki wąskolistnej <i>Typhaetum angustifoliae</i> i szuwaru trzcinowego <i>Phragmitetum australis</i> .	Corocznie w sezonie wegetacyjnym. Uwzględnić: aktualną liczbę okazów monitorowanych gatunków, ich kondycję i żywotność i aktualne zagrożenia.	Cały obszar rezerwatu.
5.	Monitoring: • populacji wybranych chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (kręgowych i bezkręgowych), • realizacji skutków i skuteczności realizacji zabiegów usuwania płatów pałki wąskolistnej <i>Typhaetum angustifoliae</i> i szuwaru trzcinowego <i>Phragmitetum australis</i> oraz płatów wywłócznika skrętoległego <i>Myriophylletum alternifolii</i> .	Corocznie od roku 2017 w sezonie wegetacyjnym.	Cały obszar rezerwatu.
6.	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) oraz ewentualna wymiana oznakowania rezerwatu tablicami urzędowymi, regulaminowymi i informacyjną. Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb.		Granice rezerwatu.
7.	Sprzątanie zaśmieceń z obszaru rezerwatu i ich wywóz poza granice chronionego obiektu – w terminach i z częstotliwością zależnymi od potrzeb.		Cały obszar rezerwatu.

³ na powierzchni 8,61 ha.

⁴ częstotliwość zabiegu dostosowana do potrzeb i wyników monitoringu, o którym mowa w lp. 5.

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 oraz art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.). Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymaniu celu ochrony rezerwatu.

Na mocy zarządzenia Nr 19/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w szczecinie z dnia 7 września 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Głębokie” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 62, poz. 1373), celem ochrony przedmiotowego obiektu jest zachowanie jeziora lobeliowego z reliktowymi gatunkami roślin.

Najcenniejszymi fitocenozą ekosystemu jeziora będącymi głównym przedmiotem ochrony są płaty roślinności zespołu *Isoeto-Lobelietum dortmannae*, wywłócznika skrętoległego *Myriophylletum alternifolii* = *Myriophyllo-Littorelletum* oraz zespół sierpowca *Drepanocladietum tenuinervis*. Typowe płaty fitocenozy charakterystycznych dla jezior lobeliowych rozmieszczone w strefie litoralu, wzdłuż północnych i południowych brzegu jeziora. Strefy najpłytsze wody, tuż poza pasem roślinności turzycowej zajmuje zespół *Isoeto-Lobelietum dortmannae*. W składzie florystycznym płatów przeważa lobelia jeziorna *Lobelia dortmanna* i brzeżyca jednokwiatowa *Littorella uniflora*. Oba gatunki rosną razem, ale ze zmiennym udziałem ilościowym jednego bądź drugiego. W całym rezerwacie stwierdzono większą liczbę płatów, w których *Littorella uniflora* przeważała stopniem pokrycia nad lobelią jeziorną. Skład florystyczny płatów jest ubogi. We wszystkich pojawiają się, zwłaszcza w płytkich wodach mniej lub bardziej obficie wszędobylskie turzycy. Udział innych gatunków jest niewielki. Na uwagę zasługuje stosunkowo liczny udział mchu mokradłosz kończysty *Calliergonella cuspidata*.

Oprócz typowych płatów z lobelią jeziorną i brzeżycą jednokwiatową zasiedlających wody płytsze w rezerwacie występują w przedziale głębokości od 1,5 m do 2,5 m enklawy podzespołu z udziałem poryblinu jeziornego *Isoetes lacustris*. Fitocenoza z udziałem gatunków jezior lobeliowych zasiedla pas przybrzeżny wód szerokości 4,0 do 6,0 m, w zależności od konfiguracji i nachylenia dna zbiornika.

Najgłębsze partie jeziora w jego wschodniej części zasiedla zespół bardzo rzadkiego mchu wodnego *Drepanocladus sardidus* = *Drepanocladus tenuinervis*. Gatunek ten był dotychczas notowany w tzw. jeziorach lobeliowych zrównoważonych, tj. o odczynie obojętnym wód i dość dużej zasobności wapnia. Pod względem tych parametrów ekosystem jeziora Głębokiego znacznie różni się od innych jezior lobeliowych Polski.

Inną charakterystyczną fitocenozą związaną z siedliskiem jezior lobeliowych jest zespół wywłócznika skrętoległego *Myriophylletum alternifolii*. W rezerwacie tworzy on zwarte płaty pływające w przypowierzchniowych wodach, rozprzestrzenione w płosie jeziora w wschodniej i zachodniej części.

Generalna ewolucja troficzna Jeziora Głębokiego jest procesem naturalnym i powolnym. Wynika to bezodpływowego typu zbiornika o genezie polodowcowej oraz faktu, że stosunki hydrologiczne w misie jeziora kształtowane są pod wpływem wód gruntowych, przenikających z obrzeży i stagnujących w rynnach. Dodatkowy, niewielki przychód wód pochodzi z opadów atmosferycznych. Poziom lustra wody w jeziorze ulega w ciągu roku dość znacznym zmianom i osiąga nawet 1 m różnicy pomiędzy stanem najwyższym wiosennym a najniższym letnim. Skąpożywne wody opadowe oraz obecność wapnia, ograniczająca przyswajanie przez rośliny innych pierwiastków sprawiają, że siedlisko jest mezotroficzne.

W niezakłóconych warunkach dynamika procesów w jeziorach lobeliowych jest niewielka. Naturalnym zjawiskiem jest ich proces „starzenia się” przebiegający wolno i nie wykazujący dynamicznego wkraczania roślinności siedlisk eutroficznych.

Oddziaływania antropogeniczne w ostatnich latach jak i dawne użytkowanie rybackie jeziora spowodowało istotne zmiany warunków siedliskowych i wyzwoliło procesy sukcesji zbiorowisk roślinności eutroficznych. Przejawem tych przekształceń i zmian jest pojawienie się płatów zespołu pałki wąskolistnej *Typhaetum angustifoliae*, trzciny pospolitej *Phragmitetum australis*, jak również kądłubowej postaci zespołu „lili wódnych”. Fitocenozy te odznaczają się dużą produktywnością biomasy i w dalszych stadiach sukcesyjnych odgrywają główną rolę w procesie wypłycania i

ładownienia jeziora. Dlatego nieodzowne jest powstrzymanie tych procesów podejmując określony plan działań renaturyzacyjnych.

Potencjalnym zagrożeniem dla jeziora, a tym samym dla fauny typowej dla jezior lobeliowych są prace leśne (zrębowe) w lasach leżących na styku z jeziorami lobeliowym – w wydzieleniach 154a, 155a, d, f, 174c, d, l, m Nadleśnictwa Miastko. W trakcie wycinki lasu naruszana zostaje warstwa ściółki i podłoża, co w konsekwencji powoduje, że uwalniane są do wód jeziora lobeliowego duże ilości kwasów humusowych, powodujące ich bardzo silne zakwaszenia. W konsekwencji raptownie obniża się pH, co rzutuje na zanik szeregu gatunków fauny oraz flory typowej dla jezior lobeliowych.

Drugim z zagrożeń dla zachowania przedmiotu ochrony w rezerwacie jest antropopresja. Składają się na nią niekontrolowana penetracja obiektu przez kłusowników i turystów. Powyższe związane jest bezpośrednio z lokalizacją przy granicy rezerwatu parkingu samochodowego. Turyści wydeptują ścieżki przez pas szuwarów do toni jeziora (w celach kąpeli i załatwiania potrzeb fizjologicznych), co skutkuje dodatkowo wydeptywaniem roślinności i zaśmiecaniem obiektu. Przeciwdziałaniem dla powyższego zagrożenia będzie właściwe oznakowanie granic obiektu tablicami regulaminowymi, urzędowymi i informacyjnymi, edukacja lokalnej ludności oraz wzmożone kontrole służb ochrony przyrody. Ponadto istotne są tu działania wykraczające poza granice obiektu i zakres zadań ochronnych, tj. likwidacja antropogenicznych źródeł zagrożeń ze strony kłusownictwa i rekreacyjnego wykorzystywania zbiornika likwidację parkingu przy drodze krajowej 25 relacji Biały Bór – Bobolice i zagospodarowanie jego terenu poprzez nasadzenia lasu. Jeżeli zachodzi konieczność utrzymania przy ruchliwej drodze o znaczeniu krajowym miejsca postoju i odpoczynku to nowy parking należy umiejscowić w bezpiecznej odległości od rezerwatu, ograniczającej antropopresję na jego obszar.

Z uwagi na obecny stan zachowania jeziora lobeliowego w rezerwacie nie wyznacza się w rezerwacie obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową. W ramach ochrony czynnej należy usunąć niewielkie na obecnym etapie płyty roślinności siedlisk eutroficznych (płatów pałki wąskolistnej *Typhaetum angustifoliae* i szuwaru trzcinowego *Phragmitetum australis*) i wywiezienie poza teren rezerwatu. Zabieg ten stworzy warunki samorzutnej restytucji zbiorowisk występujących tu poprzednio. Równocześnie należy ograniczyć zasięg występowania wywłócznika skrętoległego *Myriophylletum alternifolii*, którego masowy rozwój jaki obserwuje się w ostatnich latach powoduje nadmierną produkcję biomasy ulegającej z czasem dekompozycji i pokrywającej dno strefy litoralu. Powyższe działania związane będą bezpośrednio z czynną ochroną gatunków roślin oraz ochrony czynnej ekosystemów w granicach samego rezerwatu.

W ramach zadań ochronnych nie przewiduje się prowadzenia czynnej ochrony gatunków zwierząt i grzybów oraz ochrony czynnej ekosystemów w granicach samego rezerwatu.

Szczecin, dnia 2014 r.

Sporządził:

Wnioskodawca:

Ocena skutków regulacji (OSR)
do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Głębokie”

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.).

2. Konsultacje społeczne

Projekt został poddany konsultacjom społecznym.

Lista uczestników konsultacji społecznych:

- 1) Starostwo Powiatowe w Szczecinku;
- 2) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu;
- 3) Polski Związek Wędkarski Okręg w Koszalinie;
- 4) Nadleśnictwo Miastko;
- 5) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku;
- 6) Urząd Miejski w Białym Borze;
- 7) społeczeństwo – udział zagwarantowany poprzez wydanie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2014 r., znak: WOPN-ON.6201.30.2014.AR w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag (podano do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń i publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOS oraz wysłanie obwieszczenia z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń RZGW w Poznaniu, Urzędu Miejskiego w Białym Borze, Starostwa Powiatowego w Szczecinku, Nadleśnictwa Miastko i RDLP w Szczecinku.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki budżetu państwa. W ciągu obowiązywania zadań ochronnych na zabiegi ochronne (utrzymanie sprawności technicznej oznakowania obiektu, usuwanie pasa szuwarów i pławów wywłócznika skrętoległego, sprzątanie obiektu) wydane zostaną środki pochodzące z dotacji pozabudżetowych, m.in. z funduszy finansujących ochronę środowiska. Wysokość powyższych kosztów szacowana będzie bezpośrednio przed przystąpieniem do realizacji poszczególnych działań. Monitoring zrealizowany zostanie przez pracowników RDOS w ramach działalności statutowej Dyrekcji – podczas corocznych przeglądów obiektu.

Niniejsze zarządzenie nie wprowadza żadnych dodatkowych ograniczeń na obszarze rezerwatu. Wszystkie obowiązujące ograniczenia wynikają wprost z art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. W ramach niniejszych zadań ochronnych nie zaplanowano żadnych prac na obszarze rezerwatu związanych z generowaniem kosztów. Zalecenia odnośnie przeciwdziałania zagrożeniom dla przedmiotu ochrony w rezerwacie dotyczą także obszarów bezpośrednio graniczących z przedmiotowym obiektem. Ich realizacja związana będzie także z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej i ewentualnym przeniesieniem parkingu sąsiadującego z obiektem chronionym, wykraczających poza zakres niniejszych zadań ochronnych i regulowanych na podstawie odrębnych przepisów prawa.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

6. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- 1) Dyrektywie Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa tzw. Dyrektywa Ptasia (Dz. Urz. UE L 103 z 25.04.1979 r., str. 1-18, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t.1, str. 98 z późn. zm.);
- 2) Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992 r., str. 7-5 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102 z późn. zm.).